17. **De eerste zondag van de maand**

Leeftijdsgroep	Ongeveer 12-16 jaar
Kerndoel	Deze les levert een bijdrage aan kerndoel 3 voor rekenen: De leerlingen leren omgaan met tijd in alledaagse situaties.
Leerstofonderdeel	3.3.9 welke dag het is en die op de kalender aanwijzen 3.3.9 bepaalde feesten en gebeurtenissen op de kalender aanwijzen 3.3.9 kalenderfeiten kennen 3.3.10 de vorige en de volgende maand benoemen
Doel van de les	Herhalen van de structuur van de kalender (dagen, weken en maanden) en oefenen in het gebruiken van een kalender.
Benodigdheden	 - voor elk groepje van drie leerlingen een kalender, waar de weken onder elkaar vermeld staan - gebruik één van die kalenders in de kring bij de kern of gebruik een digitaal bord met daarop een vergroting van de maanden van het jaar - voor elke drie leerlingen werkblad 1, waarop ze de eerste zondag van de maand opzoeken - facultatief werkblad 2 (zie differentiatie: makkelijker): alle zondagen worden eerst genoteerd, daarna wordt de laatste zondag omcirkeld - facultatief werkblad 3 (zie differentiatie: moeilijker): hier worden alle begrippen toegepast en zoeken ze bijvoorbeeld de eerste en de derde zondag in de verschillende maanden op
Korte samenvatting	Met behulp van een kalender onderzoeken de leerlingen welke zondagen een koopzondag zijn. Ze oefenen met de betekenis van het begrip eerste, tweede, derde, vierde en laatste zondag van de maand. Ze passen deze kennis toe in het kader van koopzondagen, die in sommige steden altijd op de eerste zondag van de maand zijn.
Organisatie	Tijdens de introductie en de kern zit de groep in de kring rondom een tafel. De verwerking gebeurt in groepjes van drie. Als de groep met kalenders werkt waar de weken naast elkaar staan vermeld (verticaal), dan moet u de les iets aanpassen.
Activiteiten	**Introductie:** Leg de kalenders op een tafel in de kring. Laat de leerlingen de kalenders bekijken, geef ze hier even de tijd voor, bijvoorbeeld 5 minuten. Vraag de leerlingen wat ze nog onthouden hebben van de vorige lessen over de kalender.

Kern:
Vertel de leerlingen dat er op bepaalde dagen in elke maand soms speciale activiteiten in de stad zijn. Bijvoorbeeld de koopzondag. Wie gaat er wel eens winkelen op de koopzondag?
Is die koopzondag een wekelijks of maandelijks terugkomende activiteit in de stad? Op welke zondag in de maand is er in de stad in de buurt een koopzondag?
Vertel dat op sommige plaatsen in Nederland de koopzondag is gepland op elke eerste zondag van de maand.
Vraag de leerling om die zondag aan te wijzen op de kalender. Hoe weten ze dat die zondag de eerste is? Welke datum is dat?
Weten de leerlingen dat een eerste zondag steeds op een andere datum valt? Laat ze vergelijken met andere maanden.
Vertel de leerlingen dat ze een werkblad gaan maken waarop ze bij elke maand de eerste zondag gaan opzoeken. Op het werkblad schrijven ze per maand op welke datum die eerste zondag valt.

Verwerking:
Laat de leerlingen werkblad 1 maken. De opdracht is op te zoeken op welke datum de eerste zondag valt. Werkblad 2 is gemakkelijker en werkblad 3 is iets moeilijker. Deze kunt u naar wens inzetten.

Afsluiting:
Bespreek de werkbladen met de hele groep.
Vertel eventueel wat ze de volgende keer gaan doen.

Aandachtspunten

Sommige leerlingen hebben thuis geen kalender en zijn er weinig vertrouwd mee. Probeer gratis kalenders bij de winkels of bedrijven te krijgen en geef deze mee naar huis. Of koop kalenders voor de groep in maart, dan zijn ze heel goedkoop.
Als de koopzondag geen relevante opdracht is, kan bijvoorbeeld ook de eerste maandag van de maand worden gebruikt, wanneer de sirenes worden getest.

Differentiatie

Makkelijker
- laat eerst alle zondagen arceren en laat dan de eerste zondag aanwijzen en kleuren. Laat daarna die datum pas opschrijven
- gebruik werkblad 2 waarop eerst per maand alle zondagen achter elkaar worden opgeschreven (één in elk hokje). Laat daarna de eerste zondag omcirkelen

Moeilijker
- vertel dat in elke stad de koopzondag op andere zondagen is gepland. Laat een opdracht maken zoals op het facultatieve werkblad 3: op welke datum valt de laatste zondag in maart; op welke datum valt de tweede zondag in juli enz.
- laat eerst op internet opzoeken wanneer er een koopzondag is.
-

Vervolgactiviteiten	Plannen van een afspraak op een zaterdag als elke tweede en vierde zaterdag bezet zijn voor een sportwedstrijd. Koopavonden. Op welke feestdagen/data zijn de winkels dicht.

Werkblad 1

Koopzondag	Op welke datum is dat?
De eerste zondag van maart	
De eerste zondag van juni	
De eerste zondag van september	
De eerste zondag van januari	
De eerste zondag van december	
De eerste zondag van augustus	
De eerste zondag van februari	
De eerste zondag van oktober	
De eerste zondag van april	
De eerste zondag van mei	
De eerste zondag van juni	
De laatste zondag in november	

Werkblad 2

Alle zondagen in de maand:	Schrijf in elk vakje de zondagen in de juiste volgorde en omcirkel de eerste zondag				
maart					
juni					
september					
januari					
december					
augustus					
februari					
oktober					
april					
mei					
juni					
november					

Werkblad 3

Koopzondag	Op welke datum is dat?
De laatste zondag van maart	
De tweede zondag van juni	
De eerste zondag van september	
De derde zondag van januari	
De tweede zondag van december	
De eerste zondag van augustus	
De laatste zondag van februari	
De derde zondag van oktober	
De tweede zondag van april	
De laatste zondag van mei	
De eerste zondag van juni	
De derde zondag in november	